

Luf.
72

På 1800 talet, under mödör, koktes soppa på
tistlar, och en sorts ogräs som kallas för mell,
(det ogräset kommer upp tidigt om våren i
trädgårdsängarna). Likaså skrapades massa av på
gamla gördsgårdar, den blandades i bröddegen för
utdrugning av mjölet. Som ersättning för kaffe
brändes råg, maldes och kokades lika som kaffe,
på samma sätt användes också örter, som
ersättning för kaffe.

Swamp ansågs oätlig ända tills i början på 1900
talet, då kantarellerna började användas.

Drycker av björk och lönnträd användes, träden
borrades tidigt på våren, när saven gick i trädet,
från det borrade hålet sattes en ramma, och
under rämman sattes ett kärll vari saven rann,
den kokades innan den användes, som dryck.
av björk kallades den björklag, och av lönn
lönnelag.

Brännvin kryddades för med kamning, det var för smakens skull, liksom kryddades med malört med då användes brännvinet som medicin mot magvärk. Mot magvärk koktes också en sorts blomma som här kallas gubbaskägga.

För rengöring användes massa vid skurning av golv det var så kallad stakamias, av äldre personer användes denna metod ända in på 1900 talet.

Samt medel mot chyma användes skrättom, vilken kokades i vatten, varefter vattnet användes till att smörja på djur som hade löss.

På säddarna, var det brukligt på 1800 talet att hänga upp midsommarkvasten över säddarna, den troddes skydda mot or.

Lungört (*pulmonaria officinalis*) denna ört koktes, avkoket intogs, och troddes hjälpa mot lungrot. Blommorna av flåden koktes till fläderte, det var mot magjuksdamer.

Hylleblommar koktes till te, vilket dracks mot förkyllning. En stor gul blomma vilken här kallas för gubbaskägga, och växer i ängar, den blomman koktes, och spet dracks mot magsjukdom.

Till färgning använde man stammossa, den skulle plockas på norra sidan av stenarna där den var bäst, mossan koktes och silades, därefter koktes yllegarnet i spet, det blev brun färg, vilken kallades "stenamossabrunt".

Med johannesblomster färgades på samma sätt, fast då betades med alun färgen lila.

Färgning av slånbräsbarkens bark, barken hackades, koktes, varefter den silades, därefter koktes garnet i arkoket, och betades med alun, färgen blev gult besch.

Färgning med björklöv, då lodes garn och björklöv varitals i grytan och koktes

Lärofter sköljdes gornet, färgen av ljöcklös blev grön.

De blommor vilka tidigast odlades som prydnadsväxter, var kejsarkrona, röd pion, tönrosor, och en blå blomma som kallades oxöra.

För att lägga över färska sår användes, så kallade läkeblad, (groblad)

Blodrot användes också mot blodflöde, enligt gammal sägen, sägs blodrotten icke hava mindre än 26 dygder.

Vitviwabrännvin användes också för sår, men då lades den på brännvin, det kallades vitviwabrännvin, därmed smordes sedan sären.

Att uppvakta med blommor på högtidsdagar, börjades ej här förvänt in på 1900 talet.